

Brief van **Jelle Djurres Radelaar** geboren te Harlingen op 31 december 1788 zoon van Djurre Hendriks en Trijntje Jelles. Daar beide ouders jong zijn overleden zijn hun kinderen waarschijnlijk opgenomen in het Burgerweeshuis te Harlingen. Bijna zeker kan dat gezegd worden van de zoon Johannes die als pupil (gedwongen) opgenomen werd in het Regiment Pupillen van de Keizerlijke Garde.

Jelle Djurres behoorde tot de lichte 1808 van de mairie Harlingen. Hij werd ingedeeld in het 126^e regiment infanterie van linie en maakte als zodanig de Veldtocht naar Rusland in 1812 mee waarvan hij niet terugkeerde. Op 21 augustus 1812 schrijft hij van uit Butkiste, een plaatsnaam die niet gelocaliseerd kon worden, een brief aan zijn broer Sybrand Djurres Radelaar, verver en glazenmaker te Wommels.

Bütkiste, 21 Augustus 1812

Waarde Broeder en Zuster !

Uw brief van 16 February laatstleden heb ik in gezondheid ontvangen en uw gezondheid daaruit verstaan dat mij zeer aangenaam waar om te hooren. Lieve broeder neem 't mij niet kwalijk dat ik uw niet eerder heb geschreven hoewel ik wel de tijd heb gehad maar ik dacht dat al dat schrijven maar onkosten veroorzaakt maar nu kan ik 't niet langer nalaten hoewel ik heel ver van u verwijderd ben en uw de brief wel eens zooveel zal kosten als anders maar ik hoop dat gij mij 't zult vergeven. Lieve broeders en zusters om tot de zaak te komen laat ik u weten dat wij den 20 April laatstleden uit Antwerpen zijn vertrokken naar Wezep van daar den 1 Meij naar Osnabrück vandaar op Hannover van daar op Magdeburg van daar op Berlin vanaar op Stettin, vandaar op Reitz vandaar op Pruis Friedland van daar op Marienweerde vandaar op Marienburg van daar op Koningsbergen vandaar op Bütkiste zoodat ik nu 't zamen 371 uur verder van uw verwijderd ben en tegenwoordig kort aan de Russische grenzen en den 25 dezer verder op ruk om Rigga te belagen. Daarom lieve broeder kan ik niet laten om u te schrijven daar ik niet weet of ik in langen tijd uw weder zal kunnen schrijven en mogelijk nooit niet meer. Ik vertrouw op God den Allerhoogsten en beveel mij met mijn aardsche hart in Zijne handen en hoop dat hij mij zal bewaaren. Datik uw nog eens in gezondheid mag aantreffen maar 't zal nog heel lang duuren.

tweede blad

Maar lieve broeders en zusters wilt uw maar troosten in mijn lot en bid met mijn groten God aan dat Hij onze leidsman mag zijn en mijn den overwinning mag geven dat niet mijne vijanden over mij zegevieren maar dat ik als een brave held die zijn vaderland verdedigt gezond en met eer terug mag keeren. Maar lieve broeder ik verzeker uw dat 't een harde toer zal zijn want ik agt mijn vijanden nooit ligt maar onze keijzer Napolion zal God den zegen geven dat wij hem in volle Glorie te rug mogen keren zoo dra ons land is weder vrijgevochten van onze wederzijdsche vijanden dat dan ons land weder mag floreeren als in vorige dagen. Daarom bid ik God dat hij ons Zijne Regter zal leenen en ons helpen als voorheen Tegen den vervloekten Spanjaard die ons land dagte te verdelgen. Maar Israëls God leeft nog en zal niet gedogen waar Zijn naam geloofd wort dat daar een koorn halm vergaat. Nu lieve broeders en Zusters verder kan ik uw niet meer schrijven dan mijn gemoed

is te vol en ik beveel mij naar naar uw gegroet te hebben in de hand des Allerhoogsten. Lieve broeder schrijf tog spoedig want hoe ver af ik ook mag zijn, kost mijn de brief maar een vierduiten. Nu breek ik af en verzoek mijn compliment aan mijn baas Jan Jeldes en aan al de famielie en goede bekenden en schrijf mij eens hoe het met ons broeder Johannes is want dat ik geen tijding van hem gehad zedert Antwerpen al waar hij gezond en stond bij 't 2 Bataillon 4 Compagnie Guardie, Pupil. Blijf met alle Achtung uw onderdanige Broeder Jelle Djurres Radelaar.

Geadresseerd:

Aan
Sijbrand Djures
Radelaar meester verver en
Glasemaker
Canton Bolsward
Departement Wommels
Friese

Brief van **Johannes Djurres Radelaar** geboren Harlingen 28 november 1719 zoon van Djurre Hendriks n Trijntje Jelles Bruinsma, beiden overleden.

Hij is na het overlijden van zijn ouders opgenomen in het Burgerweeshuis te Harlingen; niet nagegaan kon worden of hij reeds tijdens het Koninkrijk Holland onder Lodewijk Napoleon met vele andere wezen is geronseld. Lodewijk Napoleon huldigde evenals zijn broer de Franse keizer het standpunt dat mannelijke wezen beter in het leger konden worden ondergebracht dan op kosten van de overheid in een weeshuis groot gebracht. Beide broers scheerden daarbij kennelijk de stadsweeshuizen en de burgerweeshuizen over een kam. De laatsten waren echter financieel geheel zelfstandig en niet afhankelijk van de overheid. Onder het regime van Lodewijk Napoleon en Napoleon Bonaparte zijn honderden wezen vaak onder protest van de regenten uit de weeshuizen gehaald en ingedeeld bij een speciaal regiment. Onder Napoleon Bonaparte was dat het Regiment Pupillen van de Keizerlijke Garde.

Wanneer Johannes Djurres Radelaar bij een dergelijk regiment werd ingedeeld is niet bekend. Uit de brief van zijn broer Jelles Djurres weten wij dat hij in de 4^e compagnie van het 4^e bataljon diende dat kennelijk in Antwerpen is geweest. Het garderegiment pupillen hield garnizoen te Versailles. Het sterftcijfer van dat regiment moet bijzonder groot zijn geweest als gevolg van ziekten en ontberingen.

Van Johannes Djurres Radelaar is een brief van 19 december 1819 geschreven op Kaap de Goede Hoop. Een bewijs dat hij zijn dienst onder keizer Napoleon heeft overleefd. Voor zover kan worden nagegaan is hij niet na zijn koloniale diensttijd in het vaderland teruggekeerd.

Kaap de Goede Hoop den 19 December 1819

Veel Geagte Broeder en Zuster.

Daar ik 't goed gevonden heb om mijn uit het vaderland te begeven zoo kan ik niet langer nalaten om uw een letter te schrijven hoewel ik wel vrees broeder dat het een groot verdriet zal verschaffen nu dat ik naar batavia in de Oostinden ben vertrokken maar laat het uw maar niet verschrikken want ik ben God zij dank nog fris en gezond. Wij zijn reeds zeer lang op zee geweest en onze reis word op zes maanden gerekend. Wij zijn tansch halfweg want men rekend de Kaap op halfweg. Ik heb 't hier zeer goed en ben zoo gezond als een hoen. Verders weet ik nu geen nieuws meer te schrijven van de omstandigheden van deze kust kan ik uw niet nader berigten dan gij ze in de historeijen zult vinden. Als dat ik den 18 dezer aan de wal ben Geweest en enige vreemde dieren en gewassen heb gezien en belouwe uw met 't eerste schip dat er naar Erop vaart een altoos al schrijven. Verders blijve ik altijd uw getrouwe en tederminde Broeder

w.g. Radelaar

Serga(nt)

NB Uw staat van gezondheid zal wensch ik
Gelijk die van den mijne tegenwoordig is.
hope ook dat den Heere uw en uw Gade
en kroost zal zegenen. Veel koppelmen-
ten aan alle vrienden en bekenden.